

72. IV. 1932

krat. prilog.

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1932.

Ljubljana, 31. marca 1932.

Štev. 2.—3.

13.

Poročilo o konferenci dekanov

dne 28. januarja 1932.

Konferenca gg. dekanov in arhidiakonov, sklicana v Škof. listu 1931, str. 146, se je vršila v semeniški dvorani v Ljubljani pod predsedstvom prevzv. gospoda škofa dr. Gregorija Rožmána.

Konference so se udeležili: Generalni vikar Ignacij Nadrah, arhidiakoni: dr. Franc Kimovec, Alojzij Stroj, dr. Tomaž Klinar in Josip Vole, dalje novomeški prošt Karel Čerin, vsi gg. dekani in semeniški spiritual dr. Ciril Potočnik. Zapisnikar je bil v. d. ravnatelj škofijske pisarne Jože Jagodic.

Konferenca se je pričela ob 9. uri. Po opravljeni molitvi je gospod škof pozdravil vse zborovalce, posebej še novega arhidiakona dr. Franca Kimovca, in prešel na dnevni red.

I.

K prvi točki dnevnega reda je poročal prevzv. gospod ordinarij. Poročal je izčrpno o znanih dogodkih zadnjih mesecev, ki so zadel nekatero duhovnike, veroučitelje in cerkvene institucije. Nadalje je poročal o materialnem stanju duhovnikov: o draginjskih dokladah in katehetskih nagradah ter glede mašnih štipendijev, za katere je naročil, naj jih noben duhovnik nima več ko za eno leto. Poročal je dalje o obeh semeniščih, pri čemer je naglasil, da so zaukazane nabirke za Zavod sv. Stanislava, ki težko izhaja, za vsakega župnika *gravis obligatio*. Poročal je tudi o nevarnosti, ki preti teološki fakulteti in priporočil, naj se ljudem zadeva razloži.

II.

K drugi točki je poročal g. dekan Ivan Tomazič o temi: **Pastoralni obisk družin:**

Tudi najbolj idealen dušni pastir stoji večkrat pred težkim vprašanjem, »kaj zdaj«, ko je že vse mogoče poskusil, da bi zajel pogubonosni val razkristjanjevanja človeštva vsaj za svoj delokrog. Ne bijemo boj samo zoper zaslepljenost človeškega duha ali pokvarjenost človeškega srca. Vsi čutimo višjo moč »tenebrarum harum«.

Pa najsi tudi čutimo to peklensko moč božjega sovražnika, ne smemo dati prostora v svoji duši kakemu pesimizmu ali morda celo fatalizmu. Naša duša mora biti polna krščanskega optimizma in makabejskega duha. Če en poskus spodleti, en način odpove, se ena taktika ne obnese, moramo poiskati

drugo. Če je eno orodje zastarelo, dobimo drugo, če je pa samo otopelo, ga nabrusimo in zaostriamo. Le glave ne kloniti! Krasen zgled pri sv. apostolu Andreju, ki je na križ pribit tri dni pridigal, ali pri sv. Lavrenciju! Krepko pravi Carlyle v svoji knjigi »Arbeiten und Nichtverzweifeln«: »Od tistega, ki pravi ne morem, ni mogoče, se ne more nič dobrega pričakovati. Wer sagt, ein Löwe ist auf dem Wege, dem sage man: du Fauler, erschlage ihn, der Weg muß gegangen werden!«

Vendar je pa vprašanje, zakaj ne pridemo nikamor naprej, da, celo zapuščamo mnoge svoje pozicije, ki so bile doslej trdno v naših rokah, za nas zelo važno in ne smemo preko njega. Ugotoviti moramo in ne moremo tajiti, da smo le preveč v vedni defenzivi, le preveč čakamo, da nam sovražnik naše pozicije podminira, potem šele zadoni naš hura. Res je, da ne čakamo križem rok, a vendar dâ to vprašanje veliko misliti. Dunajski apostol sv. Klemen Dvořak je večkrat rekel: »Das Evangelium muß neu gepredigt werden«. Ta novi ali stari način ne sme prezreti glavnega cilja vsega dušnega pastirstva, kakor ga je izrazil dunajski dušni pastir: Da le ljudje pridejo v nebesa! Kdo jih gori spravi in na kak način pridejo, je vse eno, a tja gori morajo priti!

Stari način pastirovanja je vpošteval le bolj maso ljudstva, novi poudarja individualno pastoračijo. V naših časih ne pritegne gotovih ljudi v cerkev k zakramentu tudi najveličastnejša služba božja, ne lepota hiše božje (zdi se jim vse le potrata ali baharija) in ne najtemeljitejša pridiga. Ovee so zašle in same ne znajo — večkrat tudi nočejo — nazaj v cerkev. Treba je iti ponje, stopiti z njimi v osebni stik in pogovor.

Skoraj sem malo preveč rekel: novi način. Ali ni naš najvišji dušni pastir že moderno pastiroval? Ali ni stopil sam k zapuščenemu osemtridesetletnemu bolniku v Betsajdi, govoril s propalo Samarijanko, šel v bogato Cahejevo hišo, sprejel ponoči (najbrž ne samo enkrat) učenega Nikodema! Kako lepo, zaupno je govoril bogatemu mladeniču!

Kakšna je bila pastoračija apostolov! Ali ne najbolj individualna. Sv. Ignacij, mučenec, piše svojemu Polikarpu: Nominatim omnes inquire! Vse poišči!

Dobil sem v Quartalschrift 1931 III 550 zapisano, da je konstanška sinoda pred dobrimi dvesto leti določala, da morajo dušni pastirji obiskati vse hiše svojega delokroga, tudi spalnice, t. j. vse kote in sobe in napraviti štiri zapiske: 1. quorum ope et instructione alii in rebus necessariis instrui possint, 2. omnes rudiores, 3. qui in statu periculoso versantur (ebrietati obnoxii, adulteri, qui odio fovent etc), 4. pauperes. Torej razdeljen status animarum v knjigi ali kartoteki.

Kako pa mi pastirujemo? Če pregledamo ves svoj način delovanja, vidimo ponajveč, da delamo s prav veliko žlico za vso maso, naše pridige, organizacije so zelo rade narejene za zunanji učinek, in pogosto se primeri, da »parturiunt montes, nascitur rudiculus mus.«

Trdo se glasi ta beseda, a za mnoge slučaje ni pretirana. Kaj radi se zadovoljimo z zunanjim nastopom. Bolj podroben vpogled (na primer, kako je z našimi izseljenci tostran in onstran luže) nas pa zelo užalosti. Mi vidimo, da naše dosedanje delo ne rodi delu in žrtvam primernega uspeha; organizacij, ki nam napravljajo čedalje več dela, imamo čedalje več, razkristjanjenih družin in fantov pa tudi čedalje več.

Treba nam je temeljite preorientacije. Svetovna vojna je odprla vse koče modernim dobrotam, še več pa modernim kugam, ki se mimo nas in preko nas širijo v vse plasti ljudstva. Vse to gre s tako naglico, da se komaj zavedamo; mislimo, da je naše slovensko ljudstvo še naše, verno, a ko pride ura nastopa, vidimo, da smo skoraj sami ostali, sovražnik je pa

že ljuliko zasejal. Saj svojih ljudi niti ne poznamo več, ne po obrazu, ne po imenu, kaj šele po duši, in naši ne poznajo nas ne po zunanosti, še manj po naši notranjosti.

Grenko je vprašanje, kje je slovenska inteligenca, kako je s tako zvano našo inteligenco, koliko je imamo še versko pozitivno aktivne. In še ta zdihuje, da je tako sama.

Zato moramo kreniti na za nas doslej bolj nova pota. Doslej smo povčini čakali, da so ljudje sami prišli k nam. No, hvala Bogu, še pridejo, a maloštevilni in še takrat tako uradno. Zalibog smo tudi mi le malo preveč uradni. — res pisarna ubija, — a ne samo v pisarni, tudi pri obhajilih in ob beri.

Pastoralni obiski vseh družin župnije so danes nujna zahteva časa, če nečemo, da se nam ne bodo prav vsi, tudi najnežnejša mladina, kar je namreč skriti cilj naših poklicnih sovražnikov, odtujili ter zagazili v moderno blato popolne propasti.

Take obiske — osebne stike zahteva že ljubezen do nas samih, ker nas gotovo boli, da nas toliko ljudi sovraži in zaničuje. Sovraži in zaničuje nas pa zato, ker nas in našega poklica ne pozna. »Haec facient vobis, quia non noverunt Patrem neque me (Jan 16). Kako naj nas pozna tak moderen človek, ki je tudi versko mlačen, ko nima z nami nobenega stika, v šolo ne hodi več, spomin na kateheta ni morda najlepši, v naši pisarni nima kaj opraviti, če pa kaj, gre vse hitro in kratko, on je do nas hladen, mi do njega morda tudi, če še v cerkev hodi, nas vidi le od daleč, v spovednici gre večkrat kar šablonsko. Zato moramo mi k njemu, da se spoznamo. Edino medsebojno spoznanje tvori dostop do medsebojnega zaupanja. Lepo pravi sv. Hieronim: Če je duhovnik slepemu vodilna palica, lačnemu hrana, nesrečnemu nada, potrtemu tolažba, če duhovnik z njim žaluje, z njim zdihuje, z njim trpi, potem razpoka vsak led (srca). (Heliodor 10). Dušni pastir mora s svojimi obiski pokazati, da smo pred Bogom vsi enaki, bratje med seboj, zato v vsako hišo: palačo, graščino, hišo in bajto ter podstrešno ali podzemno sobo. Potem se bo dogodilo še več Emausov in pokazalo več veselih obrazov, ko nas zagledajo.

Druga zahteva je: mi moramo poznati svoje ljudi, drugače je naše delo prazno mahanje. Ali jih pa poznamo? Ne vem, če more kdo to odločno potrditi. Na deželi v manjših župnijah pač, v večjih, mestnih — zelo dvomno, ker brez teh pastoralnih obiskov po vseh družinah ni možno. Prilika, da ljudstvo spoznamo, bo sicer spovednica, šola, obhajila, pisarna, morda semintja gostilna, ženitovanja, organizacije in privaten obisk. A celega človeka spoznamo le takrat, kadar ga vidimo v njegovi družini, v njegovem poklicu in njegovih socialnih razmerah, ne da bi nas pričakoval in se na naš obisk pripravil. Vsak človek je namreč svet zase s svojim posebnim mišljenjem, posebnimi talenti, posebnimi predsodki in skušnjavami. Če vse to dobro poznamo, potem bomo šele mogli izbrati primerne osebe za razne organizacijske odbore, zlasti še za KA. Vse drugače bomo postopali, ko bomo točno poznali zakulisno življenje svojih ljudi. Objektivnejša bo naša sodba in naše ravnanje.

Ko bodo ljudje nas spoznali in mi nje, se bo razvilo ono dušnemu pastirju tako potrebno zaupanje, codex iuris in codex caritatis bosta delala čudeže v dušah. Arški župnik je ravno potom teh družinskih obiskov spremenil svoje župljane, ki doslej niso bili na dobrem glasu. Še danes se čuti, da v Arsu veje čisto drug duh, ko po drugih fracoskih krajih, tudi v Lurdu.

Eden nemalih nagibov je tudi tale: Mi nimamo denarja, da bi mogli tako z njim razpolagati in zakladati vse mogoče liste, kakor delajo nasprotniki, ki so kot otroci tega sveta modrejši, pretkanejši zlasti v finančnih

zadevah, ko mi. Zato moramo sami iti v vsako družino, da prinesemo pristnega katoliškega duha v vse člane družine. Oseben stik bo še boljši in izdatnejši ko tiskana beseda, kajpak pogost, ne samo enkrat na leto.

Toda kaj bi dokazoval potrebo teh pastoralnih obiskov družin, ko je vsak pravi dušni pastir o tem več ali manj prepričan. Glavno težkočo dela vprašanje »kako«.

Naj podam nekaj posnetkov iz knjig in osebnega opazovanja po Nemčiji, Holandiji in Francoskem.

Ti pastoralni obiski morajo biti sistematični, dosledni, zaupni in splošni ter dobro pripravljene (namreč od strani dušnega pastirja). Naj navedem nekaj podrobnosti. Rekel sem, sistematični morajo biti ti obiski. S tem sem hotel reči, da mora dušni pastir imeti vedno in povsod pred očmi dušnopastirski namen tega obiska, to je spoznavati, pridobiti zaupanje, reševati in dvigati duše, naj bodo v še tako trdo skorjo zadelane ali še tako zunanjustjo obdane. Dosledni, to je prijetni ali zoprni, uspešni ali brezuspešni. Zaupni, to je dušni pastir mora biti zapečaten registratura, pri kateri se vsakemu odpre samo njegov predal in nobeden drug ne izve količkaj o vsebini kakega drugega predala. Splošni, to je dušni pastir mora v vsako hišo, vsako družino, vsako sobo, pa naj bo kjerkoli, naj se še tako skriva ali zakriva, z vsemi in z vsakim mora stopiti v oseben stik, naj bo še tako neznatna oseba (posel, vajenec, najemnik ali podnajemnik); z eno besedo: dušni pastir ne sme tu delati prav nobenega razločka. Tudi med tako zvane najvišje mora iti, četudi je priznано najbolj težavno tem ljudem priti do duše.

Poleg tega se morajo ti obiski v gotovem razdobju ponoviti, prepogosti pa ne smejo biti, dvakrat do štirikrat na leto v večjih župnijah.

Brezpogojno morajo biti kratki in stvarni, to je dušni pastir mora kar in medias res, včasih se niti ne vsede, brez vsake materialne postrežbe, ne se spuščati v daljše pogovore, ki so radi izmikalni. Pogled na slike v stanovanju mnogo pove. Kratka vprašanja o stanju družine, če so otroci, o njih razvoju in življenju, napredovanju v šoli, ponekod dajejo otrokom male podobice, družini pa kak listič z molitvijo, zdihljaji ali kratkim življenjepisom. Sem in tja je treba pustiti, da se kaka prav obtežena duša izpove, ker je s tem, kakor znano, kolikor toliko že ozdravljena.

Ves uspeh zavisi od **priprave** na te obiske. O družinah, ki jih nameravamo določeni dan obiskati, moramo biti dobro informirani, torej moramo imeti dober status animarum ali kartoteko — samo rojstni ali poročni podatki so premala orientacija, drugi zapiski o notranjem stanju družine so bolj važni. Če tega (statusa) še ni ali je prestar, se zbirajo podatki ob takih obiskih. Veliko zapisovati vpričo ljudi pa ne kaže. Kratka zabeležka zadostuje, vse drugo se potlej opravi.

Še bolj važna priprava ko status je pa zaupen obisk pri božjem dušnem pastirju za pomoč, razsvetljenje in blagoslov, ker znan je izrek sv. Pavla: Ego plantavi... Deus autem incrementum dedit. Molitev k župnemu patronu in angelom varuhom dotičnih družin mnogo izda. Skušnja uči, čimbolj človek ponižno moli in prosi božje pomoči ter ne zaupa svoji zmožnosti, tem lepše uspehe ima tudi v takih družinah, kamor se je bal iti.

Družin — ljubljencev pa nikar imeti! Več škode — ko koristi! Kvečjemu najbolj zapuščene, najrevnejše družine smejo biti predmet naše večje pozornosti in ljubezni.

Tudi čas obiska je važen, da ne bodo naše stopinje zastonj. Ponajveč smatrajo kot ugoden čas poleti od 6. do 8. zvečer, pozimi pa 2 uri prej. To velja bolj za industrijske in mestne kraje, po deželi bo v nedeljo ali praznik po-

poldne najprimerneje ali morda ob deževnih dneh. Ponekod imajo vsak teden tri popoldneve določene za te obiske.

Izredni slučajji in dogodljaji dajo ugodno priliko za tak pastoralen obisk družine in odpro duše tudi sicer zaprtih ljudi. Bolezen, posebno dolgotrajna, smrt, nesreča, odlika, prvo sv. obhajilo, skušnja otrok, izpust iz šole, izbira poklica, poroka, preselitev ali priselitev napravijo duhovnikov obisk dobrodošel in navežejo niti z dušnim pastirjem.

Toda kakor so ti dušnopastirski obiski za ljudi zelo nekaj koristnega in v naših razmerah neobhodno potrebni, so pa na drugi strani za duhovnika nekaj težkega in tudi lahko nevarnega. Zahtevajo namreč celega duhovnika ne samo po obleki; veliko lažje je namreč pridigati ali spovedovati ali katehezirati, ko pa te obiske res dušnopastirsko dobro in uspešno izrabiti. *li, qui ex adverso sunt, vereantur nihil habentes malum dicere de nobis!* (Tit, 2, 8.) Ali kakor pravi sv. Hieronim Nepotianu: *Caveto omnes suspiciones et quidquid probabiliter fingi potest, ne fingatur, ante devita!* (Nep 5.) Ali kakor priporoča Tridentinum sess. XXII c. 1: *Habitu, gestu, incessu, sermone aliisque omnibus rebus nihil nisi grave, moderatum ac religione plenum prae se ferrant!*

Druga nevarnost obstoji v preveliki zaupljivosti posebno *animarum piarum*. Dobro zadene v tem oziru stari Seneka, ko piše: *Conscientia necessaria tibi, fama proximo tuo.*

Hvala ljudi, ki se tako radi prilizujejo, je nevarna duhovski ponižnosti in namesto te zaseje samovšečnost ter samoljubje. *Spiritus fornicationis* nikdar ne počiva tudi pri takih obiskih ne, posebno še v gotovih razmerah. Zato *simplex ut columba et prudens tamquam serpens!* Službena pot, spremljana z molitvijo in narekovana od čiste ljubezni do neumrljivih duš, varuje dušnega pastirja ko Daniela v levnjaku in tri mladeniče v ognjeni peči.

Veliko večja ovira je skrita v mnogih razočaranjih in žalostnih skušnjah, ko kljub vsem mnogim žrtvam ni in noče biti uspeha. To boli sicer, a izkristalizuje ljubezen do duš in večja zasluženje. Res pa je tudi, da *semper aliquid haeret*, enkrat bo že nekaj sadu in uspeha.

Naj bodo ovire in težkoče še tako velike, odtehtajo jih vse obile kristi, ki jih pri tem zaseje pravi katoliški dušni pastir. Naj omenjam samo nekatere.

Koliko je vredno spoznanje ljudi, da se duhovnik trudi nesebično in požrtvovalno, da bi bil dušam, zlasti obteženim in zapuščenim, *alter Christus* in kanal božjih milosti, da njemu lahko zaupaš vse svoje duševnosti! Kdor je že katerikrat kako dušo dvignil, ve, koliko dobrega je tej duši storil in tudi tihe, nevidne hvaležnosti žel!

Kako se s takimi obiski poglobi in razširi duhovski vpogled v človeško revščino. Najmočnejša misijonska pridiga za duhovnika samega!

Koliko divjih zakonov se je popravilo, nekrščenih otrok krstilo, pohujšanja odpravilo, grdega življenja zboljšalo, sovraštva odpravilo, slabih časopisov odpovedalo, prejemanje sv. zakramentov, zlasti bolnikov pomnožilo, cerkvenih in izvencerkvenih društev poživilo in s pravim res katoliškim duhom prepojilo, priseljenih družin rešilo, da niso padle v roke sovražnika vsega krščanstva, dobrega časopisja vpeljalo, indiferentnih ter odpadlih pripeljalo nazaj v katoliško Cerkev!

Ne omenjam materialnih zbirk za razne dobrodelne namene, ker je to delo bolj nevarno in kočljivo. In pa ker to delo lahko prevzamejo laične roke.

Kje drugje naj dobi dušni pastir primerne osebe za laični apostolat, Katoliško akcijo!? To kar se mu včasih ponuja, ni dosti vredno in le preveč sebično. Prave vijolice je treba poiskati.

Zgledi iz Essena, Hamborna, Heerlena, pariške periferije, severne Francije! Dunaj gre počasi za temi. Opozarjam na Engelhartovo knjigo »Neue Wege der Seelsorge im Ringen um die Großstadt«, kjer opisuje sicer dunajske razmere, a misli se dajo tudi drugod izvesti. Naša Ljubljana gre v podobnih razmerah za večjimi mesti. In kdor jo globlje pozna, se bo tudi že za glavo prijel. Za Ljubljano capljajo vsi drugi trgi in industrijski kraji ter večje vasi, zlasti sedeži župnij, kjer imamo vse polno zelo modernih ljudi, to je modernih paganov.

Zato niso ti pastoralni obiski potrebni samo za mesta ampak tudi za deželo. Saj iz dežele se rekrutirajo mesta, zlasti njih okolica. Kakšna je ta! Moram reči, da ne daje dobrega spričevala podeželskemu verskemu življenju. Podeželsko ljudstvo je kvas za delavski in meščanski stan. A ravno podeželsko ljudstvo je zdaj v hudem razdvoju. Vojska in politika sta ga napravila skeptičnega tudi do dušnega pastirja kar se tiče pridig in duhovnega javnega nastopa. Ima polno vprašanj in dvomov, ki jih ne upa spraviti na dan drugače ko le v zaupnem pogovoru. Isto tako pa tudi dušni pastir ne more vsega spraviti na prižnico in tudi ne v spovednico. Povedati pa mora. Kje drugače, ko pri teh dušnopastirskih obiskih, ko gre okoli vseh družin.

Ali na kmetih ni nobenih zgubljenih ovac, ki jih je treba poiskati?

Zato se te moderne naloge ne more otresti nobe resnični dušni pastir. Pri nas gostoljubnih Slovenceh je samo ta nevarnost prevelika, da se le preradi vsedemo in posadimo okoli mize, ki pa ne sme biti prazna. Kakor hitro je pa to (da sedemo za obloženo mizo), potem je pastoralen obisk zgubil svoje jedro.

Sklepam s kratkimi stavki:

1. Pastoralni obiski družin so moderna potreba za vse župnije, tudi pri nas v Sloveniji.
2. So neprecenljive koristi za duhovnika, za posameznika, za družine, za župnije in za vse javno katoliško življenje.
3. Niso brez nevarnosti in zahtevajo od dušnega pastirja velike, globoke in močne osebnosti. Naravne in nadnaravne moči morajo pri tem harmonično sodelovati, da so uspehi možni.
4. Niso vse, ampak samo del dušnega pastirstva.

Zato omnia probate, quod bonum est, tenete! (1 Tes. 5, 21.) Salus animorum suprema lex esto!

Po referatu se je razvila debata, pri kateri se je poudarilo, naj se ti pastoralni obiski zares začno in povsod vpeljejo. Naj bi za začetek bil povod, da se izdela ali izpopolni status animarum. V neki škofiji da so tako začeli in je župnik povsod povedal, da prihaja v imenu škofovem. Taki obiski se dajo izvesti tudi ob priliki organiziranja kake dobrodelne akcije, ob beri, ob blagoslovu hiš, ob previdevanju bolnikov, ob posvetitvi družin presv. Sreč Jezusovemu. Ponekod so pobirali listke o opravljeni velikonočni spovedi. Ker je to delo zamudno, naj vrši pastoralne obiske vsa župnijska duhovščina, ki naj si župnijo razdeli. Morda bo kje kazalo, da se obiski za posamezne kraje prejšnjo nedeljo oznanijo. Gospod ordinarij je ob koncu debate poudaril, da je treba s temi obiski kratkoma začeti. Treba je obiske izvesti po nekem sistematičnem redu. Način bo za posamezne kraje pač individualen, zato je podrobna navodila težko predpisati. Časi so taki, da je treba ljudi navezati na Cerkev, sicer je v nevarnosti nešteto duš.

III.

K tretji točki je poročal g. dekan Anton Gornik o temi: **Vodstvo cerkvenih mladinskih družb:**

Referat je mišljen po želji prevzvišenega gospoda ordinarija kot nadaljevanje posvetovanj na konferenci dekanov leta 1930, na podlagi referata dekana Antona Skubica. Zato ne bom govoril ne o načelih, ne o bistvu, ne o nalogah mladinskih cerkvenih družb, ker je vse to že tam razloženo. Mislim povedati samo par misli o vodstvu fantovskih Marijinih kongregacij.

Katolicizem brez mladine je kakor podsekano drevo, ki nujno izhira. Mladina mora biti v sedanjih časih organizirana, da bo res iz nje dohajal življenjski dotok Cerkvi in da bo ona sama skrbela za vedno nove dotoke potom katoliške akcije.

Sovražnik nam je nekaj dreves že podsekal in če nam ustavijo še Prosvetna društva, potem imamo še samo Marijanske kongregacije, ki bodo morale objeti vso mladino. In te kongregacije moramo razgibati v veselo, mladostno življenje in razpoloženje.

Fantovske kongregacije preživljajo sedaj vsaj pri nas veliko krizo. Na mnogih krajih kongregacije sploh ni. Zakaj fanta ne vleče kongregacija? Če pa je vsled tradicije že član družbe, zakaj je to organizirano življenje tako mrtvo?

Fant je drugačnega kova kakor ženska. Poglejmo dobre katoliške može in fante na cerkvenem polju in v verskem življenju. V cerkvenem življenju fant in mož ne gresta z ženskami, da bi si v celotni družbi izživela osebno religiozno življenje. K zakramentom spravimo moškega, kadar je sam med seboj. Spoved samo ze moške, pa gre. Ženska ne sme zraven. Moškega je sram v cerkvi posedati po ženskih klopeh, ženske moramo pa izganjati iz moških klopi. Iz istega vzroka hoče fant ostati pod korom, ne ker je slab kristjan, ampak ker noče biti pomešan med ostali svet. Saj gredo moški tudi bliže oltarja, samo če jih ostali svet ne vidi. Zakristija je najbliže oltarja, še duhovnik je zraven, pa morajo kje tudi iz zakristij odganjati moške.

In v Marijanskih kongregacijah je isto. Glavni in najpogostejši odgovor fanta, ki ga vabite v kongregacijo, je: to je za ženske! Torej se fant ne brani organizacije, niti se ne brani organizacije, ker je marijanska, ampak, ker čuti v njej nekaj ženskega. In vendar so bile kongregacije ustanovljene za moške, pa še za inteligentne moške. Fant pri nas čuti, da v kongregacijah ni fantovska družba, ker so imele dekliške in fantovske kongregacije popolnoma enako vodstvo. Fantovska kongregacija mora biti organizirana drugače kakor dekliška. Odstranimo iz fantovskih kongregacij vse, kar je malo bolj ženskega, dekliškega in jim vlijmo nekaj fantovskega, in fantje se bodo gotovo razživeli v družbi in bo kongregacija povsod prospevala in se lahko ustanovila.

Sprejem je bil pri nas prirejen za dekleta in ta dekliški sprejem je bil enostavno prenesen tudi na fante. Kolikokrat fanta nismo mogli spraviti k sprejemu, tudi če bi bil v kongregacijo že šel. Jaz sem eno leto prosil fante, naj vstopijo v kongregacijo, pa nisem dosegel ničesar, tudi pri mladih ne. Ko sem pa fantom pri shodu povedal, da bo sprejem drugačen, fantovski, pri zaklenjeni cerkvi, so člani takoj dobili sami 22 kandidatov.

Sprejem mora v bistvu seveda ostati isti kakor prej: od Cerkve predpisana sprejemna molitev. Vse drugo se lahko spremeni. Pri nas se je sprejem vršil nekako takole: Kandidatje so stali v vrsti pred oltarjem, za njimi v vrstah vsi drugi kongreganisti. Po petju, molitvi in govoru, so fantje prisegli z dvignjeno desnico na vprašanja, sestavljena iz posvetilne molitve. Nato so bili sprejeti in so dobili kongregacijske znake. Nato so ponovili drugi kongre-

ganisti posvetilno molitev na isti način, da so prisegli na vprašanja iz posvetilne molitve, na kar so še vsi skupaj prisegli na društveno zastavo.

Druga reč so shodi. K shodom so hodili fantje povečini pred vojaško službo. Ko je prišel fant od vojakov, je bil za družbo navadno izgubljen, tudi če je ostal še pošten. In odgovor, zakaj ne hodijo k shodom, je navadno bil: ko so pa samo smrkavci zraven. Neka fantovska zavest išče družbe samo približno istih let. Kaj niso prej branili fantje iti celo na vas vsakomur, kogar še niso smatrali za odraslega fanta in ga za takega še niso potrdili. Pa ni bilo to nič napačnega.

Iz tega sledi, da moramo fantovske kongregacije ločiti v dva dela, v starejše in mlajše, v mladce. In ta delitev voditelju delo celo olajša, da ima vedno dovolj tvarine za govore. Mučno je govoriti zanimivo, stvarno, privlačno, če imamo poleg odraslih, zrelih fantov tudi otroke zraven. Fant hoče imeti od govora nekaj zase, za svoje življenje, ki je pa pri različni fantovski starosti sila različno, drugače pa zraven ne gre. Govorimo fantom za njihovo življenje, za njihove duševne boje, za njihovo versko življenje, za njihov ponos in starosti primeren pouk. In to moremo samo, če fante ločimo. Vsakemu, kar njega zanima, kar njega boli, za njegovo starost, in fantje bodo radi hodili k shodom.

Jaz sem shode že ločil in imam prav za prav tri vrste shodov. Shode za mlajše, shode za starejše in še skupne shode, ki pa so bolj organizacijski, ne toliko fantovsko življenje razglablajoči. In vendar je po veliki večini vse zraven. Kdor ne more, se sam opraviči, ni treba nikake kontrole.

Tudi javna kontrola fante odbija, ni fantovska. Kontrola mora biti prijateljska, ki se dosti ne čuti.

Toliko o vodstvu fantovskih kongregacij, sedaj pa še par besedi o obliki fantovskih kongregacij.

Zaveden katoliški mož in fant se postavi za svoja načela, rád nima pa nobeden, da ga kdo gleda pri njegovi privatni pobožnosti. Je pač taka moška narava. Še tako zaveden katoliški mož težko prenaša privatne zabavljice o njegovih pobožnosti, o njegovem članstvu pri marijanskih kongregacijah. Napravimo fantovske kongregacije bolj tajne. Sprejem bodi pri zaklenjeni cerkvi, tudi shodov ne oznanjujmo. Saj tudi pri prosvetni organizaciji sestanki niso oznanjeni, pa fantje vseeno vedo zanje. Morajo pa biti shodi seveda vedno na isti določeni dan in ob določeni uri.

Za fanta je tajnost sama na sebi nekaj privlačnega, zakaj ne bi te privlačnosti izrabili? Tako bodo tudi nasprotniki izgubili objekt zabavljanja, ker se ne bodo vedeli proti komu boriti. Najhujša sila, ki ruši katoliško Cerkev je tajna organizacija prostožidarjev. Kako naj se borimo proti njej, ko ničesar ne vemo o njej? Ena najuplivnejših katoliških organizacij v Ameriki, ki katolicizmu največ pomaga, so Kolumbovi vitezi, ki je tajna organizacija. Tajnost je velika sila in to silo izrabimo za Cerkev pri organizaciji, ki je res samo v naših rokah, pri fantovski kongregaciji. Nikar se ne bojmo, da bo to škodilo katoliški zavesti; ravno nasprotno! Katoliška zavest se s tem dviga. Kaj nam pomaga organizacija, ki se vidi kot organizacija, v življenju je pa mrtva? Hasek bo Cerkev imela le od organizacije, ki se morda ne pokaže kot taka, ampak se pokaže v praktičnem krščanstvu, ki potegne javno mišljenje na svojo stran in ga obvlada, da se nasprotniki skrivajo. To je katoliška akcija. V sedanjih časih nimamo nikake javne moči in vpliva, pa je lahko vseeno javno življenje naše! Naši fantje naj naredo mišljenje, da je sramotno stati zunaj cerkve itd. itd. In vse to bodo laže dosegli, ker bodo kongreganisti, pa nihče ne bo vedel, da so kongreganisti.

Zato bi za reorganizacijo fantovskih kongregacij predlagal:

1. Po možnosti naj se v vsaki župniji organizira fantovska kongregacija.
2. Fantovske kongregacije naj bodo kolikor mogoče tajne organizacije.
3. Fantje v kongregacijah naj bodo ločeni po starosti.
4. Sprejem v kongregacijo naj se spremeni tako, da bo imel nekaj fantovskega.

Pri debati o referatu je gospod ordinarij poudaril, da je to vprašanje vsaj tako važno, ko prejšnje. Gre za versko poglobitev naših fantov, da ne bodo cerkvene družbe samo za parado. Treba je pogostnih in rednih sestankov. Nekateri od zborovalcev so izrazili pomisleke glede tajnosti sestankov. Tudi glede prisege na zastavo je bil izražen pomislek, ker je nevarnost za konflikt z vestjo. Vobče so bili predlogi referata sprejeti.

IV.

K četrti točki dnevnega reda je poročal g. semeniški spiritual dr. Ciril Potočnik: **Kako naj se uredi božja služba, da bi bila v sedanjih razmerah bolj učinkovita?** sledeče:

Ko sem zbiral tvarino za svoj kratek referat in pregledoval razne pastoralne liste drugih narodov, sem opazil, da so prav tole vprašanje obravnavali že po premnogih škofijah izven mej naše države. Povsod z neko grozo opažajo, kako se ljudje trgajo od Cerkve, kako brezverski val zagrinja vedno večje množice; pa tudi opažamo, kako je pri mnogih hrepenenje po Bogu močnejše, kakor je bilo kdaj poprej. Tudi to si duhovniki odkrito priznavajo, da so te splošne verske mlačnosti in tudi odpadov krivi v neki meri duhovniki sami, ker niso razumeli znamenja časov, in so vso pastoračijo posebno pa še božjo službo izvrševali preveč šablonsko in so premalo gledali na razvoj časa, ki je šel svojo pot naprej. Zato pa bi vsaj sedaj radi ta tok zajezili, kolikor se zajezi da, in rešili, kar se rešiti da.

Nova pomlad verskega življenja se je pričela s tako imenovanim liturgičnim gibanjem. Gotovo, da je ponekod šlo predaleč. Ali v svojem jedru je tako zdravo in potrebno, saj nima drugega namena kakor to, da bi ljudi seznanili z najbogatejšimi viri milosti, predvsem z daritvijo sv. maše in z zakramenti, da bodo vse bolj zavestno iz njih črpali in s cerkvenim letom sami duhovno rastle. Vemo, da pri tem prav za prav ne gre za nič novega, da je Cerkev vedno poudarjala liturgično življenje. Vendar pa je tudi to res, da liturgična pobožnost v življenju katoliškega kristjana že več stoletij ne zavzema tistega mesta, ki ji gre; da mesto te pogosto stoji privatno-individualistična pred liturgično-občestveno.

Vsa pobožnost naj bo dogmatično-biblična, ta klic vedno glasneje doni po svetu. Pustimo razne privatne, večkrat dogmatično neutemeljene in dostikrat sentimentalne pobožnosti in črpajmo rajši iz močnih vrelov liturgije zdravo hrano za svoje sestradane duše. Zavest skupnosti, ki se je v zadnjih stoletjih tako omajala, naj med nami spet zaživi. In ta zavest skupnosti se najlepše utrjuje z življenjem s Cerkvijo, z liturgičnim življenjem.

Zelje in predloge bom takole razvrstil: 1. Sv. maša. 2. Življenje s cerkvenim letom. 3. Posebne prilike. 4. Ljudska pobožnost.

1. Sv. maša. Papež Pij X. je posebno jasno pokazal, da mora biti središče vsega našega duhovnega življenja sv. maša. Zaklical je v ves katoliški svet, naj ljudje ne bodo samo pri sv. maši, ampak naj med sv. mašo kar le mogoče tudi aktivno sodelujejo. Avtoritativno je povedal sveti Oče, da mora sv. maša zavzemati pri vsem bogoslužju najodličnejšo prvo mesto. Sedanji sv. Oče pa je v svoji okrožnici *Quas primas* poklical v spomin staro resnico o splošnem duhovstvu vseh vernikov, misel, ki jo je zapisal že apostol Peter z besedami: »Vi pa ste izvoljen rod, kraljevo

duhovstvo« (1 Pet 2, 9.) Oba klica se ponovljata v vseh liturgičnih listih, na vseh liturgičnih tečajih. Ljudje naj se pritegnejo k aktivnemu sodelovanju pri božji službi. Škofje na Španskem, v Franciji, Nizozemskem, Italiji, Nemčiji, deloma tudi Avstriji so se o tem posvetovali in so dali smernice, kako naj bi se ljudstvo kar najbolj aktivno udeleževalo božje službe, predvsem daritve sv. maše.

Kakor tudi pri drugih narodih, tako je tudi pri nas klic po aktivnem sodelovanju zelo upravičen. Saj vidimo, kako je pri nas duhovnik prav za prav osamljen, od vernikov kar nekako odtrgan, ko mašuje. Ljubdije med sv. mašo navadno molijo sv. rožni venec, opravljajo svoje privatne molitve ali molijo iz molitvenikov, ki liturgično niso vedno najboljše. Vsa njih aktivna udeležba se kaže v tem, da pri evangeliju vstajajo, se pri povzdigovanju prekrizajo in trkajo na prsi; podobno tudi pri sv. obhajilu. O kakšnem sodarovanju skoraj ni govora.

Zato je prva dolžnost nas duhovnikov, da ljudi o sv. maši še veliko bolj poučimo, kakor smo to storili doslej. Potem pa bo treba pričeti polagoma z dobro pripravljeno recitirano sv. mašo. Najprej z otroki ali Marijino družbo, potem pa z vso cerkvijo v delavnik, parkrat na mesec. Prav kratka, petminutna pridiga vzeta iz mašne liturgije tistega dneva med tednom bi v to uživiljanje mnogo pripomogla. V nekaj letih bi se ljudje na ta način mnogo bolj seznanili s sv. mašo, dobili zanjo več umevanja in veselja in dušne koristi bi bile večje.

Tudi ob nedeljah in praznikih bi morali ljudje bolj aktivno sodelovati. Nekaj molitev — potem ko se je recitirana maša od dalavnikih že lepo vpegljala, — bi skupno molili, kako pesem skupno peli, drugo bi pel kor kakor doslej. Potreben bi bil za to enoten ordinarij misae, celotna izdaja misala in nova pesmarica z novimi pesmimi, ki bi se nanašale na mašni tekst. Melodije bi lahko ostale deloma stare, že znane, nekaj lahkih novih bi bilo treba še preskrbeti. Na isto melodijo bi se lahko pelo več pesmi.

Par poskusov z recitirano sv. mašo je že storjenih. Pri dijakih, ki razumejo latinski, seveda ni posebnih težav. Na deželi je to izpeljal g. Vodušek na Lokah pri Zagorju in kot čujem s prav dobrim uspehom. Morèbiti bi bil na mestu najprej kratek liturgični tečaj za duhovnike, kjer bi se o teh in še drugih vprašanih poučili in porazgovorili. Prav tako je treba, da od ordinariata prihajajo direktive glede vsega liturgičnega življenja, posebno še glede te aktivne udeležbe vernikov, da bo vse ostalo v skladu s cerkvenimi predpisi. Po Avstriji, Nemčiji, Gornji Italiji, Nizozemski, Franciji, imajo to že precej lepo izpeljano. Spočetka bo skoraj potrebno, da pride par ljudi, ki so recitiranja že vajeni, pomagat, da se verniki v recitacijo praktično uvedejo. Če imamo razne tečaje za šminkanje itd., zakaj bi ne imeli nekaj vaj za lepo pobožno udeležbo pri sv. maši?

Vem, da je težko kaj spreminjati, pa je potrebno in tudi doseči se dá marsikaj, kakor je skušnja po drugih krajih pokazala.

2. Življenje s cerkvenim letom. Dušno pastirsko moramo mnogo bolj izrabiti cerkveno leto. Prav v duhu cerkve je treba ljudi v raznih cerkvenih dobah pritegniti k aktivni udeležbi, kar le mogoče. Naj navedem par zgledov.

Na svečnico, na cvetno nedeljo naj bi ljudje ali vsaj nekaj izmed njih n. pr. otroci kot zastopniki drugih dobili od duhovnika res sveče in oljke kakor cerkveni obred naroča. Pridružili bi se procesiji, peli pesmi, ki bi bile vzete iz obredov in nalaše za to priliko zložene. V adventu naj bi parkrat na teden bilo med sveto mašo darovanje za siromake mesto običajnega pobiranja s puščico. Verniki naj bi med sv. mašo drug za drugim šli k oltarju, položili svoj dar na prostor, ki bi bil v to določen, potem ko so prej že dobro

poučeni o daritvi in darovanju. Koncem adventne dobe — posebno primerna je nedelja Gaudete — naj bi se tako nabrani darovi pa tudi drugi razdelili med siromake, da bodo božični prazniki tudi zanje prinesli čim največ veselja.

V ostalem času bi bilo treba zlasti poudariti misel, da tisto, čemur se ljudje v tem času odpovedo, darujejo siromakom. Tako bi se še vse lepše gojila farna skupnost.

Treba bi bilo misliti, kako bi se dale pastoralno izrabiti prošnje procesije, procesija na dan sv. Marka, veliki teden itd. Ze pri oznanilih bi morali gledati, da vzbudimo zanimanje, da ljudje res poslušajo, kar povemo. Zato ne kaže, da bi se leto za leto držali popolnoma istega besedila.

Ko bi bila včasih na praznik vseh svetnikov popoldne pridiga mesto v cerkvi na pokopališču, sredi dragih rajnkih, ki so v Gospodu zaspali pa čakajo vstajenja, bi ta pobožnost nedvomno zelo vplivala na srca onih, ki bi se je udeležili. Kakor so ljudje po eni strani sila konservativni, tako imajo po drugi strani radi kaj novega, zlasti kaj takega, kar nič ne stane, pa je prav njim samim namenjeno.

3. Posebne prilike. Ali bi ne kazalo v župnijski cerkvi, če že ne za vsakega težko bolnega, pa vsaj za več skupaj opraviti v delavnik farno (neplačano) mašo, za bogatina prav tako kakor za siromaka? Naj bi bilo tudi pri taki maši neko »darovanje« za cerkvene potrebe, del pa za siromake ali v kak drug poseben namen, za katerega ljudje vedó. K takim mašam naj bi se v nedeljo posebej povabila vsa župnija. Prav gotovo — skušnja tako kaže — bi se ljudje te maše udeležili v velikem številu in zavest skupnosti bi se zelo utrdila, kar je tako potrebno za pravo življenje s cerkvijo.

Ob izrednih prilikah naj bi bila tudi skupna sv. maša za kak poseben določen namen.

Pri šolskih sv. mašah naj bi res otroci skupno peli in skupno lepo molili. Povabimo tudi starše, naj se pridružijo otrokom in naj molijo za božji blagoslov pri otrokih.

4. Doslej sem govoril o liturgični pobožnosti. S to se lepo spopolnjuje ljudska pobožnost.

Liturgija je vsa strogo določena, ne moremo nič novega vpeljati, to kar imama, je v veliki meri delo Sv. Duha. To je treba ljudem približati in jih s cerkvenimi obredi seznaniti. Pri popoldanski službi božji pa smo veliko bolj prosti. Kar je za naše kraje, naše razmere primerno in koristno, tistega se oprimemo, kar je dobrega ohranimo, kar se je pa morebiti že preživelo, brez škode lahko opustimo. Ljudje hočejo življenja in aktivnega udejstvovanja. Po moji sodbi bi bilo prav, ako bi škof. ordinariat vsako leto posebej določil, kaj naj bi se tisto leto obravnavalo pri popoldanski službi božji. Saj je to deloma že določeno po sinodi, pa so prišle posebne potrebe, katerih sinoda še ni mogla videti. Prav bi bilo, ko bi se v prav bližnji prihodnosti določila za tako stvarino: liturgija.

Nujno potrebna je knjižica, ki bi nam nudila nekaj adoracijskih molitev, kratkih, za popoldansko božjo službo, molitev v zvezi s cerkveno liturgijo. Popoldanska božja služba mora biti vsa prepletena s petjem. Predolge adoracije odbijajo in ljudi odtujujejo od cerkve.

Glede stvarine: Džözesanblatt — St. Pölten 1931 poroča, ko so prav o tem vprašanju razpravljali, da so duhovniki soglašali s temle predlogom: 1. nedeljo pobožnost v čast Presv. Srcu Jezusovemu s kratko pridigo. 2. nedeljo razlaga sv. pisma. Na ta način bi se ljudje seznanili s svetimi knjigami. Za naše kraje toliko bolj potrebno, ker širijo sv. pismo med ljudstvom drugi nepoklicani ljudje. 3. nedeljo o svetniku tistega meseca, ki naj bi bil nekak naš vodnik na poti h Kristusu. 4. nedeljo morebiti le litanije in rožni venec. Morebiti bi ka-

zalo v mestih in industr. krajih popoldansko pobožnost premakniti na zvečer.

Posebna otroška nedelja naj bi se praznovala po vsej škofiji. Najbolje enkrat pomladi, potem ko so otroci že prejeli prvo sv. obhajilo. V cerkvi s skupnim sv. obhajilom, govorom, ki bi bil prav njim namenjen. Popoldne pa naj bi ali posamezne župnije ali pa več župnij skupaj priredilo nekak otroški tabor, pri kaki prijazni cerkvi s prav pestrim sporedom, ki pa naj ohrani verski značaj.

Ponekod so že uvedli mesečne otroške nedelje. Otroci prav radi pridejo in odrasli je več kakor ob nedeljah, ko se njim govori.

K tem ljudskim pobožnostim bi spadale tudi razne tridnevnice. Zdi se mi, da imamo koncem majnika ali v začetku junija kar preveč pobožnih verski hvaj. Navadno pride tako, da še med šmarnično pobožnostjo pričnemo devetdnevno v čast Sv. Duhu. (Ta seveda mora ostati.) Potem pride kmalu evharistična tridnevnicica, komaj se ta dobro konča, se prične tridnevnicica v čast Presv. Srcu. In če je to še med šmarnično pobožnostjo ali pa prav kmalu po njej, ali ne otopi ljudem čut za te izredne verske vaje?

Ali ne bi kazalo mesto tega napraviti tridnevnicico v adventu z govori, ki naj bi vernike pripravili na dobro adventno spoved? Najbolj v skladu s cerkveno liturgijo bi bilo, če bi se to zgodilo kvaterni teden. Prav tako, kjer ni duhovnih vaj, nekako tridnevnicico kot pripravo za velikonočno spoved: z govori in kako drugo skupno pobožnostjo. Prepričan sem, da bi se tako več časti skazalo Presv. Srcu in sv. Rešnjemu Telesu.

Adventna popoldanska pobožnost naj bi izrabila vse tiste lepe navade, ki so med našim ljudstvom udomačene. Za začetek morebiti lepa domača adventna pesem, zatem par odstavkov rožnega venca, kratek nagovor, vzeti iz domačih adventnih navad ali iz adventne liturgije, potem za sklep morebiti pete litanije MB pred izpostavljenim Najsvetejšim.

Nedvomno bi mnogo pomagalo, da bi se zlasti ljudje iz bolj oddaljenih krajev službe božje rajši udeleževali, ako bi imeli vsaj nekajkrat popoldansko božjo službo na **podružnicah**. Ponekod so poskusili, pa se je jako lepo obneslo. Polna cerkev ljudi, ki so z veseljem prišli, da poslušajo svojega dušnega pastirja. Spet je treba zelo gledati na domačnost in družinsko ubranost. Petje je zelo važen faktor pri takih pobožnostih. Če bi tudi večasih pobožnost pri fari radi tega odpadla, kaj zato? Saj itak navadno pridejo k popoldanski božji službi v farno cerkev vedno eni in isti ljudje.

Poleg razlag o sveti maši in o cerkvenem letu, bi bilo pri oznanilu prav, če bi vsaj kratko pojasnili vse liturgične posebnosti prihodnjega tedna. Gledati moramo, da bomo vse cerkvene obrede sami kar mogoče lepo, z gledno opravljali in se zares nanje pripravili. Božja služba naj ne bo predolga, pridiga kratka pa dobro pripravljena. Na skupno molitev, na skupno petje polagajmo veliko važnost. Seveda je treba na to tudi ljudi pripraviti. Če toliko časa žrtvujemo za kako predstavo na gledališkem odru, ali ne bi mogli najti načina, da bi ljudi v te svete igre cerkvene liturgije počasi vpeljali in se tuptam tudi z njimi vadili? Če pa obredi niso dobro pripravljene, potem seveda ne bodo učinkoviti.

Ugovor, da bi se ne dalo mnogo predrugačiti, ne drži. Seveda ne bo šlo čez noč. Z vztrajno voljo se pa tekom časa da mnogo doseči. Pri drugih narodih se je slišal prav isti ugovor. Z dobro voljo, velikim optimizmom in s pomočjo božjo bomo prav gotovo dosegli lepe uspehe pri resničnem verskem poglobljanju našega ljudstva.

Naj navedem še nekaj literature, ki nam bo pomagala pri liturgičnem delu: Kratka pa porabna splošna liturgika je: Josef Minichthaler, Handbuch der Volksliturgie. Friedr. Pustet, Regensburg. — Kot mašno razlago priporočam: V a n d e u r,

La Sainte Messe. Notes sur sa liturgie. Nemški prevod: Das hl. Messopfer. Führer zur Innerlichkeit. Pustet, Regensburg — P. Pius Parsch, Kurze Messerkärung. Volksliturgisches Apostolat. Klosterneuburg bei Wien. Isti je izdal — letos že desetič — Das Jahr des Heiles. Klosterneuburger Liturgiekalender. Für immerwährenden Gebrauch — v treh knjigah. Za vsak dan uvaja čitatelja v mašo in brevir tistega dneva. Duhovniku nudi mnogo lepih misli za cerkvene govore pa tudi za lastno spopolnjevanje. Pray tam izhaja že 6. leto poljudno znanstven liturgičen časopis: Bibel und Liturgie, ki prinaša kratke sestavke o liturgičnih vprašanjih in poročila o liturgičnem gibanju. Izhaja dvakrat na mesec.

Pri razgovoru o referatu se je poudarjalo, naj bi se vernike čim bolj napeljevalo na to, da bi sodelovali pri sv. maši. Naj se jim kaj prebere o sv. daritvi. Skupne molitve bi bilo treba bolj poživiti, za kar naj bi se poskrbelo za nova lepa besedila, kar velja tudi za skupne molitve pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom. Poživilo in vpeljalo naj bi se ljudsko petje, vpeljale naj bi se tudi recitirane maše, kakor so se že ponekod in so se dobro obnesle. Pridiga naj bi bila med sv. mašo, kar je liturgično pravilno. Vendar je radi duhovnika, ki ga do evangelija pridiga moti, tudi prav, če je pred sv. mašo. Ljudi je treba prav vzgojiti, da ne bodo med sv. mašo molili samo rožni venec. Duhovniki, kadar asistirajo, naj ne molijo brevirja. Pri birmi se bo zahtevalo, da bodo med sv. mašo skupno na glas odgovarjali. Nekateri so tudi naglašali, naj bi se uredila služba božja v krajih, kjer so redovniki. Povsod pa naj se vpelje, da pride večkrat na leto tuj duhovnik. Gospod ordinarij je končno naglasil, da mu je veliko na tem, da se v ljudeh poživijo evharistično življenje. Naj bo zato vsako nedeljo in vsak praznik na koncu maše blagoslov s presv. Rešnjim Telesom. Uredi naj se tudi popoldanska služba božja, da bo za ljudi bolj privlačna; kjer je treba, naj se včasih prenese tudi na podružnico. Potreba je v današnjih časih, da se več moli za splošne javne zadeve. Živahna debata je kazala veliko zanimanje za referat.

V.

Pri slučajnostih je poročal g. kanonik A. Stroj o stanju premoženja Duhovskega podpornega društva in o načinu nakazovanja podpor in pokojnin. Nadalje je predlagal imenovani, naj bi se tudi v bodoče pri pouku cerkvene zgodovine v meščanskih in višjih narodnih šolah obravnavala domača cerkvena zgodovina. Dalje se je govorilo o verskih prireditvah v letu 1932: sklenilo se je, da se zadeva prepusti posameznim dekanijam. Gospod ordinarij je na to priporočil Karitas-zavarovanje. Pri tem se je razvila debata o »Vzajemni pomoči« in se je predlagalo, naj se duhovnikom prepove sodelovanje pri tej družbi. Dalo se je tudi navodilo glede izdajanja tovrstnih matičnih izpiskov. Nato je bil prebran predlog, naj se odpravi zvonjenje dneva in naj bi se sprejemali v službo samo izšolani organisti. Gospod ordinarij je še naročil, naj se v krstno knjigo vpiše vedno babica, ki je bila pri porodu zraven, ker je babica uradna priča poroda ter je za podatke rojstva službeno odgovorna.

Ob eni je gospod ordinarij z običajno molitvijo zaključil konferenco.

Odlok o poroštvih pri mešanih zakonih.

Suprema Sacra Congregatio S. Officii.

Decretum de cautionibus in mixtis nuptiis
praestandis.¹

Contingit aliquando mixta, quae vocant, matrimonia inter catholicum et acatholicum sive baptizatum sive non baptizatum contrahi, praestitis quidem requisitis cautionibus, eo tamen modo ac forma ut earum observantia, praesertim quod spectat ad catholicam proles utriusque sexus educationem, aliquibus in regionibus, adversantibus legibus civilibus, efficaciter urgeri non possit, imo tum a locali auctoritate laica tum a ministro haeretico, invitis quoque parentibus, facile queat impediri.

Ne lex tam gravis, naturalis ac divini iuris, magno cum innocentium animarum detrimento, frustrata maneat, Emi ac Revmi Dni Cardinales fidei ac morum integritati tutandae praepositi, in plenario conventu habito feria IV die 13 Ianuarii 1932, prae oculis etiam habentes recentes Ssmi Domini Nostri Encyclicas Litteras, quarum initium *Casti connubii*, stricti sui muneris esse duxerunt, omnium Sacrorum Antistitum nec non parochorum aliorumque, de quibus in canone 1044, qui super mixtae religionis ac disparis cultus impedimentis dispensandi facultate aucti sunt, attentionem excitare et conscientiam convenire, ne dispensationes huiusmodi unquam impertiantur, nisi praestitis antea a nupturientibus cautionibus, quarum fidelem executionem, etiam vi legum civilium, quibus alteruter subiectus sit, vigentium in loco actualis vel (si forte alio discessuri praevideantur) futurae eorum commorationis, nemo praepedire valeat, secus ipsa dispensatio sit prorsus nulla et invalida.

Hanc vero Emorum Patrum resolutionem feria V die 14 eiusdem mensis et anni Ssmus D. N. Pius divinae Providentiae Pp. XI confirmavit et publici iuris fieri iussit, mandans ad quos spectat ut eam servent ac servare faciant.

A. Subrizi, Supr. S. Congr. S. Officii Notarius.

L. † S.

Radi tega odloka se določa obrazec pismene pogodbe, ki se mora narediti za izpregled zadržkov mešanega zakona (Cann. 1060—1064) in različnosti vere med krščenim in nekrščenim (Cann. 1070).

Pogodba,

sklenjena med podpisanima: samskim ženinom (priimek, ime, čas in kraj rojstva), vere, in samsko nevesto (priimek, ime, čas in kraj rojstva), katoliške vere.

1. (Priimek in ime ženina) se s tem zavežem prostovoljno in od nikogar prisiljen, da hočem dati vse otroke obojega spola, s katerimi bo Bog moj zakon z (priimek in ime neveste) blagoslovil, krstiti po katoliškem obredu in katoliško vzgajati. Zato se odpovem pravici, dani od državne postave pripadnikom veroizpovedi glede verske vzgoje otrok. Tudi se odpovem vsem pravicam, ki bi jih dala v tem oziru državna postava v prihodnje.

¹ Acta Apost. Sedis 1932. Num. 1. pag. 25.

Razen tega se zavežem, da ne bom nikoli in nikjer svoje katoliške soproge oviral v izpolnjevanju njenih verskih dolžnosti in v katoliški vzgoji otrok, katere iz tega zakona pričakujeva.

2. (Priimek in ime neveste) sprejemem to jasno in prostovoljno zagotovilo (priimek in ime ženina) in jo potrdim ter izjavim, da je moja trdna in neizpremenljiva volja, a) zvesto, vedno, povsod in v vsakem slučaju se držati katoliške vere in izpolnjevati zapovedi katoliške Cerkve; b) vse otroke obojega spola, rojene mi iz zakona z (priimek in ime ženina), dati krstiti po katoliškem obredu in jih katoliško vzgajati. Zato se odpovem vsem pravicam, katere mi v tem oziru daje ali bi v prihodnje dala državna postava.

3. Oba se zaveževa, da hočeva to pogodbo ves čas svojega zakona neizpremenjeno ohraniti in izrečeva vsako njeno izpremembo že vnaprej kot nedopuščno in neveljavno.

To potrjuje lastnoroden podpis najin, dveh prič in za katoliškega zaročenca pristojnega župnika.

(Kraj), dne

I. I., ženin.

I. I., nevesta.

I. I., priča.

I. I., priča.

I. I., župnik.

Ako imata zaročenca že otroka ali otroke, ki niso po katoliškem obredu krščeni, se dostavi pod 1. ... »da hočem skrbeti za sprejem v katoliško Cerkev in katoliško vzgojo že rojenega otroka (že rojenih otrok obojega spola, priimek, ime, čas ter kraj rojstva in krsta, obred krsta in veroizpoved) in da hočem dati vse otroke obojega spola ...«, in pod 2. ... b) »skrbeti za sprejem« itd., kakor v predstojećem ... »in vse otroke obojega spola, rojene mi ...«. Isto velja tudi za slučaj, da se cerkveno poveljavi mešan zakon že poročenih.

Če je nevesta nekatoliška ali kateri izmed zaročencev vdovskega stanu, se seveda pogodba primerno izpremeni.

Ta pismena pogodba se mora vedno obenem z rojstnima in krstnima listoma zaročencev, oziroma z rojstnim in krstnim listom katoliškega zaročenca in z rojstnim listom nekrščenega zaročenca, priložiti prošnji za izpregled zadržka mešanega zakona ali različnosti vere med krščenim in nekrščenim. Pogodba se po izvršeni poroki s poročnimi listinami shrani v župnijskem arhivu.

V pravilno sestavljeni prošnji se morajo navesti važni razlogi za izpregled, kakor tudi znesek v denarju za takso v korist S. C. S. Officii. Ta taksa znaša 100 Din, more se pa po premoženjskih razmerah katoliškega zaročenca znižati ali tudi zvišati.

Posebej se mora v prošnji izrečno omeniti: a) Resna obljuba obeh, da se ne dasta ne pred in ne po katoliški poroki poročiti pred nekatoliškim verskim predstavnikom (Can. 1063). More se ta obljuba sprejeti tudi v pogodbo kot četrta točka. b) Da je moralno gotova izpolnitev v pogodbi danih poroštev (Can. 1061. § 1). c) Da se je katoliški drug opomnil na dolžnost, naj si po previdnosti prizadeva, pridobiti nekatoliškega druga za katoliško Cerkev (Can. 1062), in da je to tudi obljubil.

Na evharistični kongres v Sarajevo!

Dragi verniki!

Dne 3., 4. in 5. junija 1932, ob prazniku presv. Srca Jezusovega, se bo vršil v Sarajevu, kot najlepša krona zlatega jubileja vrhbosanskega, velik evharistični kongres.

Bo to prva splošna evharistična manifestacija v naši bosansko-hercegovski pokrajini. Veliko evharistično slavlje vseh bosansko-hercegovskih katoličanov. Skupna poklonitev Bogu vdanega hrvatskega naroda ponosne Bosne in kršne Hercegovine našemu dragemu Odrešeniku, ki nam je s svojega evharističnega prestola skozi stoletja dajal pogum in moč, da nismo klonili v mračnih vekih robstva in trpljenja za drage svetinje dedov.

Bo to vedra, radostna izpoved naše močne in globoke vere v presveto skrivnost božje Jezusove prisotnosti na naših oltarjih.

Bo to glasna zahvala božjemu Zveličarju, ki je skozi petdeset let, odkar obstoji redna cerkvena hierarhija v Bosni in Hercegovini, izlival toliko obilje milosti, blagoslova in moči v dušo našega vernega hrvatskega katoliškega naroda v teh pokrajinah.

Bo to veliko zadoščenje katoliške Herceg-Bosne božjemu Srcu za vso nehvaležnost, mlačnost in vnemarnost, s katero smo ga tolikokrat žalili.

Bo to enodušna obljuba naše zvestobe in ljubezni našemu Bogu. Njemu hočemo posvetiti vso svojo bodočnost, nebeškemu Ljubitelju duš, ki je v svoji brezmejni ljubezni postavil svoj šotor med nami.

Bo to splošni pregled naših katoliških vrst v službi Kristusa Kralja in njegove Cerkve.

Bo to velika obnova naših nadnaravnih sil, čas, ko se bodo evharistični izviri Ljubezni in milosti v obilni meri izlili na naše duše, noseči nam vsem božje odrešenje in Kristusov mir kot popotnico za burne in težke čase.

Pridite torej, dragi katoliki, na naš evharistični kongres v Sarajevo! Pridite v čim večjem, čim impozantnejšem številu! Pridite vsi! Vi, bratje iz nadškofije vrhbosanske! I Vi, ponosni sinovi kršne Hercegovine, ki je vedno prva na obrambi naših katoliških svetinj! I Vi, neustrašeni junaki naše drage Krajine, kjer ste vedno krvaveli in mrlji za križ in vero! Pa tudi Vi, bratje, iz vseh ostalih krajev naše lepe domovine, dobro nam došli! Dobrodošla tudi ti, draga katoliška mladina! In tudi vi vsi, požrtvovalni borci božji iz naših katoliških organizacij, iz naše katoliške akcije!

Naj se okrog evharističnega prestola našega Kristusa Kralja zbere vse naše verno katoliško ljudstvo!

I siromaki, ki trpe in stradajo. Ravno njim kliče evharistično Srce božjega Zveličarja: »Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas poživim!«

I odličniki, bogatini, ljudje sreče. Naj tudi oni pristopijo k bogati evharistični mizi! Tam bodo našli božji kruh, ki je slajši od vseh kraljevskih naslad.

I inteligenca, učenjaki, pisatelji. Naj le pridejo bliže k evharistični skrivnosti, v kateri se skriva vtelesena modrost božja! Naj puste, da tudi nje obsije solnce božje Resnice! Naj v ponižnosti padejo na noge pred evharističnega Odrešenika in mu skesano zakličejo: »Verujem, pomagaj moji neveri!« Naj oni, ki so učitelji in voditelji ljudstva, dajo dober zgled ljudstvu, ki mora imeti v njih svoje vzornike in prijatelje!

Pridite torej vsi v naše belo Sarajevo! Pričakujemo Vas z odprtimi sreci. In preživeli bomo z vami nekaj lepih dni verskega zanosa in plodnega katoliškega oduševljenja. Objeti kot bratje ene katoliške družine in kot pripadniki iste krščanske kulturne tradicije, ki je skozi veke, od začetka naše zgodovine pa prav do danes tvorila jedro našega narodnega bitja in žitja. V senci starodavne Vrhbosne in na zgodovinskih bosanskih tleh, oškropljenih z mučeniško krvjo naših očetov in posvečenih s stoletno žilavo borbo za križ in verski obstoj.

In klicali bomo z vami, v skupnem, neodoljivem zboru molitev in pesmi, evharistični blagoslov na naša srca in na naše duše, na naša polja in ravnice, na naše domove in družine, na naša mesta in vasi. Na vso našo drago in lepo domovino!

Pridite, dragi, poklonit se Jezusu! Kliče nas On, naš Odrešenik in naš Bog.

Sarajevo, februarja 1932.

† Dr. Ivan Ev. Šarić, nadškof in metropolit vrhbosanski. — † Fra Alojzije Mišić, škof mostarski. — † Fra Jozo Garić, škof banjaluški. —
Podpisi odbornikov.

Opomba: Poverjenik za ta kongres je za ljubljansko škofijo monsig. dr. Josip Ujčić, univ. profesor v Ljubljani (Ulica stare pravde št. 6). Priglasi za udeležbo na kongresu naj se pošiljajo ali na naslov poverjenika, ali na škof. ordinariat v Ljubljani. Rok za prigrasitev je zaenkrat določen na 30. april 1932.

16.

Sv. obhajilo otrok po namenu sv. Očeta.

Škof. ordinariat je z okrožnico z dne 6. febr. 1932 št. 580 naročil sledeče:

Vsem gospodom župnikom, kaplanom in katehetom.

Danes je minilo prvo četrtletje od izvolitve sedanjega sv. Očeta papeža Pija XI., ki v dobi skrajnega nacionalizma in imperializma ob preteči nevarnosti socialnega prevrata vodi katoliško Cerkev z redko modrostjo in previdnostjo, zaupajoč v božjo vsemogočnost. Zavedajoč se velikanske odgovornosti najvišje svoje službe prosi vernike po vsem svetu za molitev. Mi, ki sami čutimo nevarnosti, ki pretijo Kristusovemu duhovnemu telesu in ovirajo njegov razvoj, ne smemo biti gluhi ob prošnji sv. Očeta, ampak ga moramo podpirati z molitvijo in malimi vsakdanjimi žrtvami. Že v nežnih sreih otrok moramo vzbuditi čut te otroške dolžnosti do Kristusovega namestnika na zemlji. Zato naj gospodje, ki imajo verouk v šoli ali vodijo Marijine vrtce in Križarje, spravijo tekom februarja ali marca otroke k sv. obhajilu (če mogoče, skupnemu) za sv. Očeta in njegove namene in za zadeve katoliške cerkve v naši domovini. V ta namen naj otroci tudi sicer molijo, darujejo sv. maše, katerim prisostvujejo, in prinašajo žrtvice vsakdanjega samopremagovanja. Gospodje naj sporoče na škofijski ordinariat število otrok, ki so darovali sv. obhajilo za papeža (ozir. število obhajil), in pa statistiko drugih dobrih del, če jo morejo dognati. Ko dospejo vsa poročila, se bo uspeh naznanil sv. Očetu. Molitev otrok mu bo gotovo v veliko tolažbo, otrokom samim pa v blagoslov.

† Gregorij,
škof.

Molitve za ohranitev miru.

Škof. ordinariat v Ljubljani je z dopisom z dne 2. febr. 1932 št. 547 sporočil na spodnji naslov sledeče:

Rektoratu božjepotnega svetišča Marije Pomočnice na Brezjah.

Sv. Oče Pij XI. je v božičnem nagovoru na kardinalski zbor med drugim dejal, da moramo za ogroženi mir med narodi in stanovi zaupljivo in vztrajno moliti; človeške besede in opomini so brezuspešni, Jezus Kristus, ob čigar rojstvu so angeli oznanjali svetu mir, je izvir in središče miru.

Dočim se zastopniki držav posvetujejo, kako bi ohranili mir in težko gospodarsko stisko omilili z razorožitvijo, je dolžnost vseh vernih katolikov, da z gorečo molitvijo in z žrtvami podpirajo te človeške napore za ohranitev dragocenega miru. Da bo tudi ljubljanska škofija v tej molitveni akciji storila vsaj nekoliko svojo dolžnost, odrejam, da se vsako prvo soboto meseca opravi pri milostnem oltarju na Brezjah sv. maša za ohranitev miru med narodi in stanovi in za blagor naše domovine. Po sv. maši naj se običajnim molitvam doda po en Očenaš in Zdrava Marija: za mir med narodi, za blagor naše domovine.

Stipendia pro his Missis transmittentur ex Curia episcopali.

† Gregorij.
škof.

Sprememba vrstnega reda kanonične vizitacije v l. 1932.

Vrstni red kanoničnih vizitacij, ki je bil objavljen v Škof. listu 1932 str. 13, moram vsled nastalih zaprek spremeniti na sledeči način:

I. Dekanija Šmarije:

1. Šmarije v nedeljo, 24. aprila.
2. Lipoglav v ponedeljek, 25. aprila.
3. Št. Jurje v torek, 26. aprila.
4. Kopanj v sredo, 27. aprila.
5. Žalna v četrtek, 28. aprila.
6. Št. Vid pri Stični v petek, 29. aprila.
7. Stična v soboto, 30. aprila.
8. Višnja gora v nedeljo, 1. maja.
9. Polica v ponedeljek, 2. maja.
10. Javor v nedeljo, 22. maja.

II. Dekanija Ribnica:

Vizitacija je preložena za 14 dni:

1. Ribnica v nedeljo, 12. junija.
2. Grčarice v ponedeljek, 13. junija.
3. Dolenja vas v torek, 14. junija.
4. Sodražica v sredo, 15. junija.

5. Velike Poljane v četrtek, 16. junija.
6. Struge v petek, 17. junija.
7. Dobropolje v soboto, 18. junija.
8. Velike Lašče v nedeljo, 19. junija.
9. Rob v ponedeljek, 20. junija.
10. Turjak v torek, 21. junija.
11. Škocijan v sredo, 22. junija.
12. Sv. Gregor v četrtek, 23. junija.
13. Gora v petek, 24. junija.
14. Draga v soboto, 25. junija.
15. Loški potok v nedeljo, 26. junija.

Vrstni red za dekaniji Semič in Litija ostane nespremenjen.

V Ljubljani, dne 29. marca 1932.

† Gregorij,
škof.

19.

Oratio imperata.

V zvezi z objavo v Škof. listu 1930 str. 138 se razglša: Oratio imperata Contra persecutores Ecclesiae dicenda est pro re gravi et omittitur tantum in Vigilia Nativitatis D. N. J. Chr. et Pentecostes, in Dominica Palmarum et in omnibus Duplicibus 1. classis.

20.

Nagrade voditeljem matic za izpiske.

Ministrstvo pravde, versko odelenje, XIII, je z raspisom z dne 20. januarja 1932, št. 149.428/31 odredilo sledeče:

Zaradi ponovnih vprašanj, če pripada nagrada duhovnikom za izdajanje rojstnih, poročnih in mrljskih matičnih izpiskov, ki jih potrebujejo uradniki za ureditev svojega službenega odnosa z ozirom na to, da so po § 97 u. z. oproščeni vseh taks, se izdaja sledeče pojasnilo:

Po § 97 uradniškega zakona so državni uslužbenci oproščeni plačevanja dekretnih in vseh ostalih taks za vloge ali zahtevke, ki se nanašajo na osebne in rodbinske pravice po tem zakonu, kakor tudi za priloge k uslužbenskemu listu. Glasom tega se to oproščenje more nanašati samo na takse, ki se plačujejo na korist države, in se zato ta nagrada voditeljem matic za izdajanje matičnih izpiskov po tem zakonskem predpisu ne more smatrati za ukinjeno, ker bi bil sicer zakonodajavec to izrečno odredil. Zato se odreja, da pripada voditeljem matic nagrada po uredbi V Br. 6793 l. 1926, predpisana za izdajanje matičnih izpiskov v onih slučajih, kadar jih drž. uradniki zahtevajo v zmislu predpisa § 97 u. z., izvzemši slučaje, predpisane v čl. 5 t. 7 zakona o ureditvi duhovniškega stanja, t. j. kadar te izpiske zahteva oblast za službeno potrebo, ko se ti izpiski zahtevajo za ureditev pokojnih vdov in sirot umrlih uradnikov, ali pa na zahtevo privatnih oseb, ki ne plačujejo celega davka.

Versko-moralna prosveta.

Ministrstvo prosvete, oddelek za osnovno nastavo, je z razpisom z dne 4. februarja 1932 št. O. n. 89.557/31 naročilo kr. banskim upravam sledeče:

»Dnevno časopisje beleži vsak dan mnoge in težke kriminalne slučaje, ki se dogajajo v vseh krajih naše države in v vseh družabnih vrstah. Poleg teh, v dnevnem časopisju zabeleženih kriminalov, je še več slučajev, ki jih časopisje niti ne zabeleži. Mnogi kriminali kažejo, da so razne grde razvade v razmahu, a da verski in moralni čut pada in se gubi. Toda brez močnega verskega in moralnega čuta ni nikakor možna ljudska družabna skupnost. Zato je nujno potrebno, da se potom versko-moralnega izobraževanja ljudstva čim več dela na razvijanju in krepitvi verskega in moralnega čuta.

Učitelji in veroučitelji, posebno po vaseh, se pozivljajo v prvi vrsti, da po svojem zvanju in dolžnosti delajo za podvig vere in morale in pobijanje grdih razvad. Zato izvolite priobčiti in priporočiti učiteljstvu meščanskih in osnovnih šol, da ob vsaki priliki delajo z živo besedo in s svojim osebnim zgledom na versko-moralnem izobraževanju ljudstva svojega kraja in na odстранjevanju vseh versko-moralnih napak in razvad, zlasti še kriminalnih.«

Pravilnik

o denarni podperi, ki se daje siromašnim občinam za kulturne, humanitarne in obče narodne namene, ter o izplačilu patronatske tangente za popravila nadarbinskih poslopij v Sloveniji.*

Člen 1.

Siromašnim občinam, kojih najmanj ena tretjina ozemlja so državna gozdna zemljišča, za katera se ne plačuje davek na dohodek od zemljišč in zbog česar občine ne morejo predpisati na ta zemljišča doklad, dovoljuje na njih prošnje minister za šume in rudnike v posebno nujnih primerih denarno podporo do letnih največ 50.000 Din, če je proračunska možnost.

To velja tudi za gozdna zemljišča imovinskih občin, kolikor bodo oproščena davka na dohodek od zemljišč.

Člen 2.

Minister za šume in rudnike dovoljuje denarno podporo v smislu člena 1. tega pravilnika samo za gradnjo šol, bolnišnic, molilnic, občinskih cest, občinskih mostov in za druge podobne kulturne, prosvetne, socialne in humanitarne namene dotičnih občin.

Člen 3.

Iz istega kredita se izplačuje, kolikor bo v proračunu določena, tudi patronatska tangenta za popravila nadarbinskih poslopij, in sicer po stvarni in dokazani potrebi.

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 9. novembra 1931, št. 262/LXXXI/563, oziroma »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« z dne 21. novembra 1931, kos 73, str. 554.

Izplačila te vrste odredi minister za šume in rudnike po oddelku za računovodstvo in finance pristojnih šumskih direkcij.

Člen 4.

Občine, ki se morejo okoristiti z ugodnostmi, določenimi v tem pravilniku, morajo predložiti svoje prošnje za denarno podporo pristojnemu sreskemu načelstvu, ki strogo oceni utemeljenost in resničnost prošnje in jo nato s konkretnim predlogom predloži pristojni kraljevski banski upravi. Pristojni ban pošlje te prošnje s svojim predlogom ministrstvu za šume in rudnike radi dovolitve.

Člen 5.

Izplačilo teh denarnih podpor za občine odredi minister za šume in rudnike po oddelku za računovodstvo in finance ministrstva za šume in rudnike kraljevskim banskim upravam, ki morajo skrbeti, da se te vsote porabijo samo za namene, za katere so se dovolile dotičnim občinam.

Člen 6.

Z dovoljeno vsoto razpolaga občinski odbor.

Če občina dovoljene denarne podpore ne uporabi za namene, za katere je dovoljena, mora dotična občina prejeto podporo v celoti vrniti ministrstvu za šume in rudnike, v nasprotnem primeru pa odgovarja solidarno za povračilo občinski odbor dotične občine.

Člen 7.

Ta pravilnik dobi moč z dnem razglasitve v »Službenih novinah«.

Minister za šume in rudnike: **Dr. Stanko Šibenik, s. r.**

23.

Čipke za cerkveno opremo.

Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani (Novi trg 4/1) je poslal prevzv. g. ordinariju sledeče pismo:

»Čast nam je zaprositi Vašo Prezvzišenost, da s svojim vplivnim nasvetom mogoče pomaga našemu revnemu ženskemu svetu, ki se peča s čipkarstvom in je vsled naraščajoče krize zelo hudo prizadeto in ostaja vedno bolj brez dela.

Zato smo se odločili zaprositi Vašo Prezvzišenost, da bi mogoče priporočila prečastiti duhovščini svoje škofije, uporabljati za okrasne dele mašniškega in altarnega perila v prvi vrsti izdelke domače obrti, da se omogoči vsaj nekaj zaslužka najrevnejšim ženskam. Zlasti težko prizadeti so danes Železniki v Selški dolini, kjer je dajalo čipkarstvo še pred nedavnim časom tamošnjim revnim družinam precejšen zaslužek.

Imeli smo posebno čast, da je Vaša Prezvzišenost počastila pred dvema letoma našo razstavo na zavodu in ob tej priliki smo pokazali precej lepih izdelkov za cerkvene svrhe v najrazličnejši izpeljavi.

Zavod se stavlja knezoškofijskemu ordinarijatu na uslugo in daje vse tozadevne informacije in navodila ter stavlja tudi načrte na razpolago. Pri naročilih za cerkvena dela postavlja naš zavod najnižje cene, da se omo-

goči na eni strani nabava tudi revnim cerkvam, na drugi strani pa, da se zaposli vsaj nekaj brezposelnih čipkaric. Posredovanje in trgovsko poslovanje bode v tem slučaju opravil naš zavod brez vsakega dobička.

Škof. ordinariat toplo priporoča zgoraj navedeni zavod v prepričanju, da bodo cerkvena predstojništva rada naročala čipke za cerkveno opremo pri tem zavodu. Za informacije se je obrniti na zgoraj navedeni naslov.

24.

Razne objave.

Praznik Marijinega oznanjenja. Ker je padel ta praznik letos na veliki petek, se je določilo, da velja glede praznovanja praznika dne 4. aprila ista določba, kakor je bila objavljena v Škof. listu 1921 na str. 40.

Dva nova oficija. Vsem gg. duhovnikom se naroča, da si pravočasno oskrbe brevirne in mašne formalurije oficijev dveh novih svetnikov: sv. Belarmina (dne 13. maja) in sv. Alberta Velikega (dne 15. novembra).

Koledverski misijon. Škofijski odbor KA v Ljubljani razglašča: Župnim uradom je škof. ordinariat že potom »Slovenca« naročil, naj lepake Krščanske ženske zveze glede kolodvorskega misijona izobesijo na primernem kraju. Prosimo vse gospode dušne pastirje na deželi, naj opozarjajo dekleta in žene ki potujejo v ali skozi Ljubljano, na to važno karitativno institucijo. Prezvzišeni gospod škof je tudi dovolil, da smejo gospodje dušni pastirji v vseh cerkvah, kjer je pri današnjih težkih razmerah to mogoče, napraviti nabirke za vzdrževanje kolodvorskega misijona. Prosimo.

Šmarnice. Ponovno se priporočajo dr. Ivana Tula: Šmarnice za naše drage pokojne. Kjerkoli so jih lani čitali, je vladalo med verniki živahno zanimanje in veliko veselje. Pisatelj je dobil za svojo knjigo priznanje in zahvalo iz ljudstva, od duhovščine in mnogih škofov. Naj bi se brale zato tudi pri nas. Naročajo se: Libreria Cattolica, Gorizia, Piazza Vitoria 1. Stanejo 25 Din. — Nove Šmarnice z naslovom: Marija mati milosti bodo izšle sredi aprila v zbirki »Nebeške rože«. Opisujejo Marijino življenje in milosti, ki jih dobivamo po njeni priprošnji. Da bo mogoče vse izvode pravočasno odposlati, prosi uprava »Nebeških rož« v Ljubljani, Komenskega ul. 12, da bi se naročniki takoj oglasili.

Draginske doklade duhovnikov. Ministrstvo pravde, versko oddeljenje, XIII, je z razpisom z dne 4. marca 1932 št. 20851 obvestilo škof. ordinariat, da se sprememba člena 10 Uredbe o draginjskih dokladah duhovnikov D. R. Br. 88.900/25 ne nanaša na rimskokatoliško duhovščino, ampak le na župnijsko duhovščino v mejah bivše kraljevine Srbije, ki prejema bero iz državne blagajne.

Orgle in harmonije izdeluje in uglašuje tudi Franc S. Prencis, orglarski mojster, Zg. Šiška 220, p. Ljubljana VII.

Posvečenih je bilo v l. 1931 pri škofijskem ordinariatu v Ljubljani 44 kelihov in 44 paten, blagoslovljenih pa 26 ciborijev.

Slovstvo.

P. Mavricij Teraš: **Po stezah resnične popolnosti**. 1931. Založila prodajalna KTD (Ničman). Cena 24 Din, po pošti 2 Din več. — Kakor prvi dve knjigi pisatelja, se bo priljubila tudi ta. Tako imamo v rokah prvo slovensko ascetiko, ki naj najde pot med vernike in jih navdušuje za pravo krščansko življenje. Sposobna je vršiti to lepo delo.

Dr. Andrej Snoj: **Adventizem, njega postanek in razvoj, propaganda in nauk**. Ponatis iz »Bogoslovnega Vestnika«. 1931. Založila Bogoslovna Akademija. Cena 4 Din. — Ker se adventizem širi tudi pri nas, je vse hvale vredno, da smo dobili v roke to razpravo, ki bo marsikaj pojasnila in mnogo zmed odvrnila. Brošura je spisana tako, da jo bo lahko vsak količkaj izobražen človek mogel brati. Naj jo dušni pastirji prouče in drugim priporoče.

Dr. Ciril Potočnik: **Dobri pastir**. Premišljevanja o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa in njegovih svetnikov. III. zvezek. Ljubljana 1932. Založila prodajalna K. T. D. Ničman. Cena 42 Din. — Tako imamo sedaj prvo slovensko premišljevalno knjigo o življenju našega Odrašenika; s tretjim zvezkom je delo završeno. Kdor je rabil prvi in drugi zvezek, si bo gotovo nabavil tudi tretjega, ne le, da bi imel celotno delo, pač pa tem bolj, ker se mu je premišljevanje po teh zvezkih gotovo priljubilo. Naj bi šlo delo med slovensko ljudstvo, da bi se po njem v nas vseh — kakor želi pisatelj — zares upodobil Kristus.

»Nebeske rože« IV. zvezek: **Sv. rožni venec in Lavretanske litanije**. Ljubljana 1931. Izdal in uredil Alojzij Stroj. Cena 15 Din oziroma 20 Din. (Celoletna naročnina za štiri knjige 40 Din oz. 60 Din). — Poleg zanimivega življenjepisa pisatelja knjižice Mihaela Hofmana in prisrčnega predgovora misijonarja Barage obsega knjižica, ki je krasno opremljena, lepe razlage zgornjih molitev. Toplo priporočamo.

Rodriguez-Vodeničnik: **Vaja v krščanski popolnosti**. Druge knjige prvi zvezek. Ljubljana 1932. Izdal in založil Glasnik presv. Srca Jezusovega v Ljubljani, Zrinjskega c. 9. Cena zvezku 10 Din. Ta zvezek govori o samozataji, o skromnosti in molčanju ter o ponižnosti.

D. F. Andričević: **Propisi i upute za iseljenike** sa podukom u engleskom in španjolskom jeziku. Zagreb 1931. Izdala Organizacija iseljenika u Zagrebu. Cena 50 Din. — Nevednost o izseljeniških predpisih je za onega, ki se namerava seliti iz domovine, vzrok mnogemu zlu. Nekdaj se je lahko selilo v tuji svet, ni bilo govora o kaki kvoti, tudi ni bilo nikakih posebnih predpisov. Danes pa vsled neznanja predpisov lahko pade naš človek v roke kakega špekulanta, ki ga neusmiljeno prevvari. Da se to zlo vsaj nekoliko omeji, je zgornja organizacija izdala to knjigo. Župnim uradom v krajih, kjer se ljudje mnogo izseljujejo, se knjiga toplo priporoča. Dobro jim bo došla za razne informacije.

Škofijska kronika.

Cerkvena odlikovanja. Imenovana sta bila: Dr. Josip Demšar, profesor-veroučitelj na drž. moškem učiteljišču v Ljubljani, za č. konzistorialnega svetnika, Jakob Razboršek, župnik v Tunicah, pa za škof. duhovnega svetnika.

Imenovani so bili: Za člana disciplinske komisije obeh semenišč (Can 1359) sta bila imenovana: Josip V o l c, stolni kanonik v Ljubljani, in dr. Andrej S n o j, univ. profesor v Ljubljani; za škof. promotorja Bratovščine sv. Družine je bil imenovan Josip V o l c, stolni kanonik v Ljubljani; za cenzorja knjig (Can 1393) je bil imenovan dr. Alojzij O d a r, univ. docent v Ljubljani.

Zavod sv. Stanislava: Za suplenta nemščine in latinščine je bil imenovan dosedanji prefekt Alojzij S t r u p i.

Podeljen je bil kanonikat kolegiatnega kapitlja v Novem mestu Štefanu T e r š k a n u, župniku v Šmihelu pri Novem mestu; župnija Zapogepa je bila podeljenja ond. upravitelju Ivanu F r a n k e t u (umeščen dne 30. marca 1932).

Sprejet je bil v kler ljubljanske škofije Hubert L e i l e r, župnik tržaško-koprske škofije.

Nameščena sta bila: Valentin M i h e l i č, doslej duhovnik v Ameriki, kot župni upravitelj v Novi Oselici, in Hubert L e i l e r kot kaplan na Breznici.

Premeščen je bil Janez H a f n e r, prefekt v Zavodu sv. Stanislava, za kaplana v Kostanjevico.

Odšel je v Argentino duhovnik Maksimilijan G o r i č a r.

Promoviral je na ljubljanski teološki fakulteti dne 5. marca 1932 za doktorja bogoslovja p. Bonaventura J e l a v i č, O. F. M.

Prenos kaplanskega mesta. Z razpisom ministrstva pravde, versko odelenje, XIII, z dne 5. februarja 1932, št. 10.405/XIII se je eno sistemizirano kaplansko mesto v Škofji Loki preneslo v župnijo D. M. v Polju.

Ordinacije: Red prezbiterata je dne 19. marca 1932 prejel p. Jožef Š a v o r a, O. Teut.

Umrla sta: Janez W e s t e r, biseromašnik in župnik goriške nadškofije v pok., v Škofji Loki, dne 23. februarja 1932, v starosti 94 let, in Janez P f a j f a r, župnik v pok., v Železnikih, dne 25. marca 1932, v starosti 72 let. Naj v miru počivata!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 31. marca 1932.

Vsebina: 13. Poročilo o konferenci dekanov. — 14. Odlok o poroštvih pri mešanih zakonih. — 15. Na evharistični kongres v Sarajevo! — 16. Sv. obhajilo po namenu sv. Očeta. — 17. Molitve za ohranitev miru. — 18. Sprememba vrstnega reda kanonične vizitacije l. 1932. — 19. Oratio imperata. — 20. Nagrade voditeljem matič za izpiske. — 21. Versko-moralna prosveta. — 22. Pravilnik o denarni podpori. — 23. Čipke za cerkveno opremo. — 24. Razne objave. — 25. Slovstvo. — 26. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — Odgovorni urednik: Jože Jagodic.
Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.